

 Eesti
Kontsert
85

KAMMERKONTSERT

Romantilised rajad

admirals

Eesti Kontserdi hooaja peatoetaja

admirals.group

T 17. märts 2026 19.00 Pärnu kontserdimaja
K 18. märts 2026 19.00 Jõhvi kontserdimaja
N 19. märts 2026 19.00 Estonia kontserdisaal
N 26. märts 2026 19.00 Tartu ülikooli aula

KAMMERKONTSERT

Romantilised rajad

Karis Trass metsosopran, RO Estonia • **Kaija Lukas** viiul, viola
Jaan Ots klaver

K A V A

Franz Schubert (1797–1828)

„An Silvia“ / „Silviale“ D. 891 (1826),

tekst: William Shakespeare'i järgi Eduard von Bauernfeld

„Seligkeit“ / „Öndsus“ D. 433 (1816),

tekst: Ludwig Christoph Heinrich Hölty

„Gretchen am Spinnrade“ / „Margarete voki juures“ D. 118 (1814),

tekst: Johann Wolfgang von Goethe

Fantaasia C-duur viiulile ja klaverile D. 934 (1827)

V A H E A E G

Johannes Brahms (1833–1897)

„Von ewiger Liebe“ / „Igavesest armastusest“ *op.* 43/1 (1864),

tekst: sorbi rahvaluule järgi August Heinrich Hoffmann von Fallersleben

„Rote Abendwolken“ / „Punased õhtupilved“ *op.* 103/8 laulutsüklist

„Zigeunerlieder“ / „Mustlaslaulud“ *op.* 103 (publ 1889),

tekst: ungari rahvaluule järgi Hugo Conrat

Sonaat nr 3 d-moll viiulile ja klaverile *op.* 108 (1888)

- *Allegro*

- *Adagio*

- *Un poco presto e con sentimento*

- *Presto agitato*

Kaks laulu aldi häälele, violale ja klaverile *op.* 91 (publ 1884)

1. „Gestillte Sehnsucht“ / „Vaigistatud igatsus“ (1884),
tekst: Friedrich Rückert

2. „Geistliches Wiegenlied“ / „Vaimulik hällilaul“ (1863),
tekst: Lope de Vega järgi Emanuel Geibel

Kontsert on kahes osas, ligikaudse kestusega 1 tund ja 30 minutit.

Franz Schubert

AN SILVIA

Tekst: William Shakespeare
(„The Two Gentlemen of Verona“)
Saksa keelde tõlkinud Eduard von Bauernfeld

Was ist Silvia, saget an,
daß sie die weite Flur preist?
Schön und zart seh' ich sie nah'n,
auf Himmelsgunst und Spur weist,
daß ihr alles untertan.

Ist sie schön und gut dazu?
Reiz labt wie milde Kindheit;
ihrem Aug' eilt Amor zu,
dort heilt er seine Blindheit
und verweilt in süßer Ruh.

Darum Silvia, tön', o Sang,
der holden Silvia Ehren;
jeden Reiz besiegt sie lang,
den Erde kann gewähren:
kränze ihr und Saitenklang!

SELIGKEIT

Tekst: Ludwig Christoph Heinrich Hölty

Freuden sonder Zahl
blühn im Himmelssaal
Engeln und Verklärten,
wie die Väter lehrten.
O da möcht' ich sein,
und mich ewig freun!

Jedem lächelt traut
eine Himmelsbraut;
Harf und Psalter klinget,
und man tanzt und singet.

SILVIALE

Tekst: William Shakespeare
(komöödiast „Kaks veroonlast“)
Tõlkinud Kadri-Ann Sumera

Mis on Silvia, öelge mulle,
et teda terve maa kiidab?
Kauni ja õrnana näen teda
lähenevas,
taeva soosing ja märk näitavad,
et talle allub kõik.

On ta ilus ja lisaks veel hea?
Veetlus värskendab nagu leebe
lapsepõlv,
tema pilgu alla ruttab Amor,
seal ravib ta oma pimedust
ja viibib magusas rahus.

Seepärast, Silvia, las kõlada laul
võrratu Silvia auks;
igast ahvatlusest on ta üle,
mida maailm suudab pakkuda.
Pärjake teda ning kõlagu lüürahelid!

ÕNDSUS

Tõlkinud Hedi Tralla

Lugematud rõõmud
õilmitsevad taeva saalis
inglitele ja kirkastunud hingedele,
nagu isad õpetasid.
Oo, kuis tahaksin seal olla
ja igavesti nautida!

Iga inimene saab erilise naeratuse
taevaselt pruudilt;
harfi- ja kandlehelid kõlavad,
kostab laulmist ja tantsimist.

O da möcht' ich sein,
und mich ewig freun!

Lieber bleib' ich hier,
lächelt Laura mir
einen Blick, der saget,
daß ich ausgeklaget.
Selig dann mit ihr,
bleib' ich ewig hier!

GRETCHEN AM SPINNRADE

Tekst: Johann Wolfgang von Goethe
("Faust")

Meine Ruh' ist hin,
mein Herz ist schwer;
ich finde sie nimmer
und nimmermehr.

Wo ich ihn nicht hab
ist mir das Grab,
die ganze Welt
ist mir vergällt.

Mein armer Kopf
ist mir verrückt,
mein armer Sinn
ist mir zerstückt.

Meine Ruh' ist hin,
mein Herz ist schwer;
ich finde sie nimmer
und nimmermehr.

Nach ihm nur schau' ich
zum Fenster hinaus,
nach ihm nur geh' ich
aus dem Haus.

Sein hoher Gang,
sein' edle Gestalt,

Oo, kuis tahaksin seal olla
ja igavesti nautida!

Ent pigem jääksin siia,
kui Laura mulle naerataks
ja saadaks pilguga, mis ütleb,
et võin kurtmise lõpetada.
Siis oleksin temaga õndsuses,
jäädes igaveseks siia!

MARGARETE VOKI JUURES

Tõlkinud Ants Oras

Süda raske sees,
pages rahu mult,
pages, jättis mind, kadus
mul jäljetult.

Kui ta kaugel siit,
kuulen leinaviit,
kogu ilm mu eel
kui hauaneel.

Enam vaene pää
ei leia nõu,
nagu lõhki kistud
mu vaevlev põu.

Süda raske sees,
pages rahu mult,
pages, jättis mind, kadus
mul jäljetult.

Aina aknast vaatan,
kas teda näen,
aina teda otsin
kui majast läen.

Ülev kuju, käik
ja kehahoid,

seines Mundes Lächeln,
seiner Augen Gewalt,

und seiner Rede
Zauberfluß,
sein Händedruck,
und ach, sein Kuß!

Meine Ruh' ist hin,
mein Herz ist schwer;
ich finde sie nimmer
und nimmermehr.

Mein Busen drängt sich
nach ihm hin.
Ach dürft ich fassen
und halten ihn,

und küssen ihn,
so wie ich wollt',
an seinen Küssen
vergehen sollt'!

Johannes Brahms

VON EWIGER LIEBE

Tekst: sorbi rahvaluule järgi August
Heinrich Hoffmann von Fallersleben

Dunkel, wie dunkel in Wald und in
Feld!
Abend schon ist es, nun schweiget
die Welt.

Nirgend noch Licht und nirgend noch
Rauch, ja, und die Lerche sie
schweiget nun auch.

Kommt aus dem Dorfe der Bursche
heraus, gibt das Geleit der Geliebten
nach Haus,

naer, tuli mis võimsaks
teeb silmi noid,

kõne võluv vool,
nii võrratu,
käepigistus –
ah, ja suudlev suu!

Süda raske sees,
pages rahu mult,
pages, jättis mind, kadus
mul jäljetult.

Teda ihkab rind
kõigest jõust ja väest,
et saaks hoida teda,
ei laseks käest –

et vaid ikka suu
mul ta suule vaoks,
et ta suudlustesse
ma viimaks kaoks.

IGAVESEST ARMASTUSEST

Tõlkinud Kadri-Ann Sumera

Pime, nii pime on metsas ja põllul!
On juba õhtu ja maailm rahuneb
vaikselt.

Kusagil ei põle tulukest,
kuskilt ei tõuse suitsu,
isegi löoke on vaikinud.

Külast tuleb noormees,
kes saadab oma armsamat koju.

führt sie am Weidengebüsche vorbei,
redet so viel und so mancherlei:

"Leidest du Schmach und betrübest
du dich,
leidest du Schmach von andern um
mich,

werde die Liebe getrennt so
geschwind, schnell wie wir früher
vereinigt sind.

Scheide mit Regen und scheide mit
Wind,
schnell wie wir früher vereinigt sind."

Spricht das Mägdelein, Mägdelein
spricht:
"Unsere Liebe sie trennet sich nicht!

Fest ist der Stahl und das Eisen gar
sehr,
unsere Liebe ist fester noch mehr.

Eisen und Stahl, man schmiedet sie
um,
unsere Liebe, wer wandelt sie um?

Eisen und Stahl, sie können zergehn,
unsere Liebe muß ewig bestehn!"

ROTE ABENDWOLKEN

Tekst: ungari rahvalaule järgi
Hugo Conrat

Rote Abendwolken
ziehn am Firmament,
sehnsuchtsvoll nach dir,
mein Lieb, das Herze brennt;

Nad kõnnivad mööda
pajupõõsastest
ning ta räägib kõigest ja palju.

"Kui sa tunned valu minu pärast
ja häbened mind teiste ees,

siis kustugu meie armastus
niisama ruttu kui see kunagi algas.

Kadugu ta vihmas ja tuules
sama kiiresti kui ta kord tärkas."

Tütarlaps vastas, vastas tütarlaps:
"Meie armastus on lahutamatu!

Raud ja teras on küll tugevad,
kuid meie armastus on veel
tugevam.

Rauda ja terast saab ümber
sepistada,
kuid kes võiks muuta meie
armastust?

Raud ja teras võivad sulada,
meie armastus aga on igavane!"

PUNASED ÕHTUPILVED

Tõlkinud Hedi Tralla

Punased õhtupilved
triivivad üle taeva,
tulvil igatsust sinu järele.
Mu arm, mu süda põleb,

Himmel strahlt in glühnder Pracht,
und ich träum bei Tag und Nacht
nur allein von dem süßen Liebchen
mein.

Zwei Gesänge für eine Altstimme mit Bratsche und Klavier Op. 91

1. GESTILLTE SEHNSUCHT

Tekst: Friedrich Rückert

In goldnen Abendschein getaucht,
wie feierlich die Wälder stehn!
In leise Stimmen der Vöglein
hauchet
des Abendwindes leises Wehn.
Was lispeln die Winde, die Vögelein?
Sie lispeln die Welt in Schlummer
ein.

Ihr Wünsche, die ihr stets euch reget
im Herzen sonder Rast und Ruh!
Du Sehnen, das die Brust bewegt,
wann ruhest du, wann schlummerst
du?
Beim Lispeln der Winde, der
Vögelein,
ihr sehnenden Wünsche, wann
schlaft ihr ein?

Ach, wenn nicht mehr in goldne
Fernen
mein Geist auf Traumgefieder eilt,
nicht mehr an ewig fernen Sternen
mit sehndem Blick mein Auge
weilt;
dann lispeln die Winde, die Vögelein
mit meinem Sehnen mein Leben ein.

taevas lõõmab hõõguvas hiilguses
ja ma unistan päeval ja öösel
üksnes oma armsamast.

Kaks laulu häälele, vioolale ja klaverile op. 91

1. VAIGISTATUD IGATSUS

Tõlkinud Hedi Tralla

Kui pühalikult seisavad metsad,
kuldses õhtuvalguses supledes!
Õhtused tuuled segunevad õrnalt
lindude tasaste häältega.
Millest sosistavad tuuled ja linnud?
Nad sosistavad maailma magama.

Aga teie, mu ihad, mis alatasa
nihelevad
mu südames, hinge tõmbamata!
Sina, igatsus, mis rinna rahutuks
teeb –
millal sa puhkad, mil magama jääd?
Tuuled ja linnud sosistavad,
aga millal uinute teie, igatsevad
ihad?

Ah! Kui mu vaim enam ei kiirusta
unistuste tiivul kuldsetesse
kaugustesse,
kui mu silmad enam ei peatu
igatsevalt
igavestel kaugetel tähtedel;
siis sosistavad tuuled ja linnud
mu elu – ja igatsuse – unele.

2. GEISTLICHES WIEGENLIED

Tekst: Lope de Vega järgi
Emanuel Geibel

Die ihr schwebet
um diese Palmen
un Nacht und Wind,
ihr heil'gen Engel,
stillet die Wipfel!
Es schlummert mein Kind.

Ihr Palmen von Bethlehem
im Windesbrausen,
wie mögt ihr heute
so zornig sausen!
O rauscht nicht also!
Schweiget, neiget
euch leis' und lind;
stillet die Wipfel!
Es schlummert mein Kind.

Der Himmelsknabe
duldet Beschwerde,
ach, wie so müd' er ward
vom Leid der Erde.
Ach nun im Schlaf ihm
leise gesänftigt
die Qual zerrinnt,
stillet die Wipfel!
Es schlummert mein Kind.

Grimmige Kälte
sautet hernieder,
womit nur deck' ich
des Kindleins Glieder!
O all ihr Engel,
die ihr geflügelt
wandelt im Wind,
stillet die Wipfel!
Es schlummert mein kind.

2. VAIMULIK HÄLLILAUL

Tõlkinud Hedi Tralla

Teie, kes te hõljute
nende palmide ümber
öös ja tuules,
teie, pühad inglid,
vaigistage puude ladvad!
Mu laps magab.

Teie, Petlemma palmid,
raevukas tuules,
miks täna
nii vihaselt tormlete!
Oh, ärge mõirgake nii!
Olge paigal, nõjatudes
rahulikult ja õrnalt me kohale.
Vaigistage puude ladvad!
Mu laps magab.

Taevane lapsuke
tunneb ahastust.
Oh, kui väsinud ta on
selle maailma muredest.
Ah, nüüd, kui uni
ta valu
õrnalt leevendab,
vaigistage puude ladvad!
Mu laps magab.

Raevukas külm
puhub me peale.
Millega küll katta
mu lapsukese keha?
Oo, kõik inglid,
kes te oma teel
tuultes tiirlete,
vaigistage puude ladvad!
Mu laps magab.

Romantismiajastul sündis luule ja muusika kohtumispunktis ideaalne sümbioos: sõnad andsid suuna ja kujundi, muusika hingestatus. Saksa kunstlaulu (*Lied*'i) südamikuks on **Franz Schuberti** üle poole tuhande soololaulu, mis on justkui leheküljed helilooja muusikalisest päevikust: neisse on kätketud autori subjektiivsed meeleolud ja pihtimused ning avar teemadering, mis ulatub looduslühirikast ja armastuslauludest filosoofiliste mõtisklusteni. Schuberti laule kanti tema eluajal ette lähituttavate ringis nn Schubertiaadidel, kus helilooja saatis oma sõpru klaveril või laulis mõnikord ka ise. „Kes neist, kel oli võimalus kuulda tema parimaid laule, ei mäletaks hetke, mil ammu tuntud luuletus muutus muusika kaudu äkitselt värskeks ja elavaks ning puudutas kuulajat sügavamalt, kui sõnad üksi seda kunagi oleksid suutnud,“ on tähendanud Schuberti kauaaegne sõber Joseph von Spaun. Kahtlemata oli Schubert geniaalne meloodiameister, ent vokaalliini kõrval annab tema lauludes poeesiale uue tähenduskihi karakterne klaveripartii.

Laulutekste valides kasutas ta nii kuulsate poeetide (Schiller, Goethe, Heine, Rückert), oma sõprade (Mayrhofer, Schober, Bauernfeld, Ottenwalt, Spaun) kui ka vähetuntud autorite (Hölty, Stolberg) luulet. Kolmel korral pöördus Schubert Shakespeare'i loomingu poole, luues 1826. aasta juulis tema sõnadele

laulud „Trinklied“ („Joogilaul“) D. 888, „Ständchen“ („Serenaad“) D. 889 ja „**An Silvia**“ („**Silviale**“) D. 891. Viimane (nime all „Laul“ IV vaatuse 2. stseenis) on pärit näidendist „The Two Gentlemen of Verona“ („Kaks veroonlast“), mis kõneleb sõprusest, armastusest ja reetmisest. Laulu kangelanna on mitme austaja poolt imetletud ja ihaldatud naine, kellele Shakespeare'i lavaloo on palgatud serenaadi esitama väike meesansambel, ülistamaks tema ilu ja vooruslikkust. Serenaadilik on ka Schuberti muusikaline tõlgendus, milles voolavale meloodiale loob tausta graatsiliselt pulseeriv klaverisaade. Autor pühendas teose oma sõbrale ja toetajale, Austria heliloojale-pianistile Marie Pachlerile.

Idealiseeritud naise kuju joonistub välja ka Schuberti kümme aastat varem loodud laulus „**Seligkeit**“ („**Õndsus**“) D. 433 Ludwig Hölty tekstile. Poeet kõrvutab siin taevast õndsust ja maist armastust: tema eelistus langeb viimase kasuks, kui Laura talle naeratab. Sama järeldust näib toetavat 19-aastase Schuberti muusikaline rõhuasetus: lennukas valsirütmis kulgev veidi iroonilise alatooniga lihtne strooiline laul kulmineerub mõtte juures, et suurim õndsus oleks viibida koos armastatuga siin ja praegu.

Kui eelpool nimetatud Schuberti laulude naistegelased on teiste imetlusobjektiks, siis 1814. aastal

loodud „**Gretchen am Spinnrade**“ („**Margarete voki juures**“) **D. 118** Goethe „Fausti“ tekstile lähtub naise vaatepunktist – ketrustöösse süvenenud Margarete avab oma emotsioonide tulva haaravas sisemonoloogis. Schuberti laulu läbikomponeeritud vorm järgib tema tunnete kulgu ning klaverisaade jäljendab obsessiivselt korduvate figuuridega vokiratta pöörlemist, mis muutub Margarete sisemise rahutuse ja igatsuse metafooriks.

Mahuka laululoomingu kõrval kirjutas Schubert ka sümfooniaid, oopereid, klaverimuusikat ja kammerteoseid. Ühe haru tema kammermuusikast moodustavad teosed viiulile ja klaverile – teatavasti oli Schubert nooruses viiulit õppinud ja Viini konviktikooli õpilasorkestris esimest viiulit mänginud, seega oli see pill talle igati tuttav. Autori hilisloomingusse kuuluv **fantaasia C-duur viiulile ja klaverile D. 934** (1827) on nõudlik ja virtuoosne kontsertpala, mille sündi inspireeris 1826. aastal Viini elama asunud tšehhi viiulivirtuoos Josef Slavík (1806–1833). Slavík ja Schuberti hea sõber, tšehhi pianist Karl Maria von Bocklet töid fantaasia esiettekandele 1828. aasta jaanuaris Viinis. Vaatamata esmaklassilistele interpretidele ei vaimustanud teos kuulajaskonda, kes olevat järk-järgult saalist lahkunud – ühe tollase kontserdiarvustuse kohaselt „hõivas fantaasia kaugelt enam aega, kui üks viinlane arvab heaks

meelenaudingutele pühendada“. Teos publitseeriti alles 22 aastat pärast helilooja surma postuumse oopusenumbriga 159. Loo südami-kuks on Schuberti laul „Sei mir gegrüßt“ **D. 741** Friedrich Rückerti tekstile, millele on üles ehitatud neli variatsiooni.

„Ei ole ühtki Schuberti laulu, millest poleks midagi õppida,“ on tähendanud **Johannes Brahms**, kes andis kaaluka panuse oma eelkäija loomingu tutvustamiseks ja väärtustamiseks – nii interpreedina klaveri taga ja dirigendipuldis kui ka tema käsikirjadega töötades ja neid trükki toimetades. Võrreldes Schubertiga, kelle muusika sündis sageli spontaanselt inspiratsioonipuhangust, oli Brahms vaoshoitum ja kaalutlevam loometüüp. Enesekriitilise heliloojana selitas ta hoolega oma muusikalisi mõtteteri, jättes sõelale vaid need, mis ta range kvaliteedikontrolli läbisid. Sellisest töömeetodist tingituna pole Brahmsi teoste hulk kaugeltki nii suur kui ülimalt viljakal Schubertil – näiteks laule kirjutas ta ligi 200, Schubert aga üle 600. Brahmsi kätes sai Schuberti ellu kutsutud saksa Lied motiivilise mõttetiheduse ja kontsentreeritud vormi ning klaverisaade sümfoonilise mõõtme. Vaatamata reserveeritumale väljenduslaadile öhkub ta lauludest hingestatud lüürilisust, ja kuigi Brahmsi meloodiad ei pruugi esmapilgul tunduda nii laulvad kui

Schubertil, on nende arenduslik loogika ja sisemine pinge sügavalt läbimõeldud.

Brahmsi laululoomingu tuntumaid pärle on **„Von ewiger Liebe“ („Igavesest armastusest“) op. 43/1** (1864), millele on sorbi rahvaluule põhjal teksti kirjutanud August Heinrich Hoffmann von Fallersleben. Öhtuse looduspildi taustal kulgeb noormehe ja neuu dialoog; esimest valdavad kahtlused, kas ta on tütarlapsele piisavalt vääriks kaaslane, kuid too usub vankumatult nende armastusse. Brahms kannab nende vestluse kujukalt muusikasse – tumedatooniliselt algav laul kulmineerub teose lõpus ülevaks armastuse kinnituseks.

Nooruses reisis Brahms koos ungari viiuldaja Eduard Reményiga Põhja-Saksamaal ja tutvus mustlasmuusikaga, mille värvikas rütmi- ja kõlamaailm andis talle inspiratsiooni mitmete helitööde loomiseks. Eriti populaarseks osutusid tema „Ungari tantsud“, mille vokaalseks vasteks võib pidada laulutsükli **„Zigeunerlieder“ („Mustlaslaulud“) op. 103**, aluseks Zoltán Nagy koostatud ungari rahvalaulude kogumik Hugo Conrati saksakeelses tõlkes. Algselt komponeeris Brahms üheteistkümnest laulust koosneva tsükli vokaalkvartetile ja klaverile (1887–1888), seades seejärel kaheksa laulu soolohäälele ja klaverile. Tsükli

paneab tundeküllase punkti **„Rote Abendwolken“ („Punased õhtupilved“)**, milles looduse ilu põimub kirgliku armuigatsusega.

Oopus 91 ühendab kaht eri aegadel loodud laulu, mis on kirjutatud helilooja lähedastele sõpradele – viiuldaja Joseph Joachimile ja tema abikaasale, lauljanna Amalie Joachimile. Varasem, **„Geistliches Wiegenlied“ („Vaimulik hällilaul“)** aastast 1863, seostub Joachimite abiellumise ja esiklapsega, kes sai oma ristiisast Brahmsi auks nime Johannes. Helilooja on põiminud teosesse muusikalise nimevihje Joseph Joachimile – nimelt kasutab ta selles keskaegse jõululaulu melodiat „Joseph, lieber Joseph mein“. Laulu teksti on kirjutanud Lope de Vega luuletuse põhjal Emanuel Geibel. **„Gestillte Sehnsucht“ („Vaigistatud igatsus“)** Friedrich Rückerti sõnadele jääb paar aastakümnet hilisemas aega, mil Joachimite abielu oli karile jooksnud – on arvatud, et Brahms püüdis selle lauluga paari omavahel lepitada. Sametise tämbriga vioola koos sügava aldihääle ja tundliku klaverisaatega loob neis lauludes erilist sooja ja kammerlikult intiimse kõlamaailma.

Brahmsi meisterlikkuse tunnusmärgiks on eelkõige kammerteosed, mis näitavad kõige kujukamalt tema küpsemist heliloojana. Ta kõndis sellel loomealal aukartusega Beethoveni

poolt sügavalt sissetallatud rajal, millele oli tema eel asunud ka Schubert – kui viimane kandis sinna üle oma laulude poeetilise maailma, siis Brahms laiendas Beethoveni kammermuusika traditsioone struktuurse süvendamise kaudu.

Sonaat nr 3 d-moll op. 108 on viimane Brahmsi sonaatidest viulile ja klaverile. Kõigi kolme sonaadi, samuti viiulikontserdi puhul, inspireeris heliloojat tema viulivirtuoosist sõber Joseph Joachim. Brahms alustas 3. viuli-sonaadi kirjutamist 1886. aasta suvel Šveitsis Thuni järve ääres, kus ta 1880. aastatel suvitas ning lõpetas selle kaks aastat hiljem.

Kolmas sonaat erineb oluliselt oma kahest eelkäijast, mida seob üksteisega sarnasus nii karakteris kui ka struktuurilises ülesehituses (mõlemad on kolmeosalised). Viiulisonaat nr 3 on neljaosaline ning väljenduslikult mõttetihedam ja emotsionaalselt pingelisem kui lüürilise iseloomuga 1. ja 2. sonaat – õigustatult on 3. sonaati kirjeldatud sõnaga „sümfooniline“. Teos kõlas esmaettekandes 22. detsembril 1888 Budapestis ungari viiuldaja Jenő Hubay (Joachimi soosik Budapesti konservatooriumis) ja autori poolt. Kolmanda sonaadi pühenduse pälvis dirigent ja pianist Hans von Bülow, kes tegi palju Brahmsi muusika tutvustamiseks.

Evelin Kõrvits

Foto: Sohvi Viik-Kalluste

Karis Trass on õppinud flööti Nõmme Muusikakoolis ja laulmist Georg Otsa nimelises Tallinna Muusikakoolis Ludmilla Dombrovskaja-Keisi juures. 2019. aastal omandas ta Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias klassikalise laulu erialal Heli Veskuse käe all bakalaureusekraadi ja 2022. aastal magistrikraadi *cum laude*, täiendades end õppeaastal 2019/2020 Berliinis Hanns Eisleri nimelises Muusikakõrgkoolis Anna Samuili lauluklassis. Ta on osalenud Chen Reissi, Dale Fundlingi ja Kirsten Schötteldreieri meistriklassides ning täiendanud end Kamal Khani ja Jon Thorsteinssoni juures.

Karis Trass on soleerinud Kiili Vana-muusikaansambli koosseisus ning laulnud hooajal 2017/18 Savonlinna Ooperikooris. Alates hooajast 2022/2023 on ta Rahvus-ooper Estonia koosseisuline solist, aasta varem tegutses ta stipendiaadina. 2019. aastal pälvis ta Mati Palmi nimelise stipendiumi, 2021. aastal Estonia Seltsi Naan Põllu nimelise auhinna koos Eesti Rahvuskultuuri Fondi stipendiumiga ning 2022. aastal SEB publikupreemia. 2024. aastal tunnustati teda Kristallkingakese auhinnaga Mélisande'i osatäitmise eest Claude Debussy ooperis „Pelléas ja Mélisande“; 2025. aastal sai ta Eesti Muusikanõukogu preemia säravate esinemiste eest ooperi- ja kontserdilaval ning Eesti Interpreetide Liidu aastapreemia.

Karis Trassi repertuaari kuuluvad lavarollid, nagu Stephano (Gounod' „Romeo ja Julia“), Siébel (Gounod' „Faust“), Cherubino (Mozarti „Figaro pulm“), Teine daam (Mozarti „Võluflööt“), Laps (Raveli „Laps ja lummutised“), Valencienne (Lehári „Löbus lesk“), Flora (Verdi „La traviata“), Venus (Offenbachi „Orpheus põrgus“), Mélisande (Debussy „Pelléas ja Mélisande“), Nirenus (Händeli „Julius Caesar“, Vanemuise teater), Preili Kost (Kanderi „Kabaree“), Kate Pinkerton (Puccini „Madama Butterfly“), Mercédès (Bizet' „Carmen“) ja Prints Orlovski (Straussi „Nahkhiir“).

Foto: Michelle Jeanine Koorneef

Kaija Lukas mängib kirkliku kammermuusikuna nii viiulit kui ka vioolat professionaalsetes ansamblites üle Euroopa, sh Inglise Kammerorkester, Amsterdam Sinfonietta, Hollandi Kammerorkester ja Tapiola Sinfonietta. Ta kuulub asutajaliikmena nüüdismuusika-ansamblisse Ludensemble, mis žongleerib nii muusikas, ajas, meediumites kui vormis. Kaija Lukas on esinenud külaliskontsertmeisterina Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri, Rahvusoper Estonia orkestri ja Tampere Filharmooniaorkestriga ning töötab regulaarselt Helsingi Filharmooniaorkestri abikontsertmeisterina.

Muusikaõpingud on viinud teda Raplast Tallinnasse, Londonisse, Salzburgi ja Philadelphiasse. Pärast pikka välismaal oldud aega on tal suur rõõm taas Eestis töötada ning panustada aktiivselt kodumaa kontserdiellu. Kaija on viuli- ja vioolaõpetaja MUBAs.

Jaan Ots on mitmekülgne muusik, kes tegutseb aktiivselt nii pianisti kui ka dirigendina. Möödunud hooajal kandis ta Saksamaal Wiblingeni Bachi Päevade (Wiblinger Bachtage) raames ette Bachi „Goldbergi variatsioonid“, dirigeeris etendusi Itaalias (Teatro Comunale di Modena), Poolas (Opera Baltycka Gdansk) Soomes (Aleksanterin Teatteri), Rahvusoooperis Estonia ning astus üles kammermuusikuna Kreekas Koufonisia klassikalise muusika festivalil, andes kontserdi koos legendaarse oboemängija Albrecht Meyeriga.

Jaan Ots on juhatanud kollektiive, nagu Jyväskylä Sinfonia, Lahti Sinfonia, Soome Rahvusoooperi orkester, Joensuu Linnaorkester, Hamburgi Camerata, Kreeka Raadio Sümfooniaorkester, ERSO, Pärnu Linnaorkester, Narva Linnaorkester ja Eesti Sinfonietta jt. Ta on tegutsenud assistendina Soome Raadio Sümfooniaorkestri juures, Savonlinna Ooperifestivalil ja Kreeka Rahvusoooperis.

Foto: Sadu-Triste Juurikas

Jaan Ots on klaveritrio TEOS ja Frielinghaus Ensemble liige. Koos viimasega on salvestatud neli albumit klassikalise ja kaasaegse kammermuusikaga. Peagi ilmuva uue plaadi esitluskontserdid toimuvad sel kevadel Saksamaal; muuhulgas astutakse üles ka Hamburgi Elbphilharmonie's.

Õpinguid alustas Jaan Tallinna Muusikakeskkoolis, mille lõpetas klaveri ja trompeti erialal (õp Marja Jürisson ja Aavo Ots), omandades seejärel bakalaureusekraadi Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias klaveri erialal (prof Mati Mikalai) ning magistrikraadi Sibeliuse Akadeemias

dirigeerimise erialal (prof Leif Segerstam). Ta on täiendanud end ka vahetusüliõpilasena Pariisi Konservatooriumis ning osalenud Eri Klasi, Jukka-Pekka Saraste, Susanna Mälkki, Cyprien Katsarise, Johann Gansch, Gabor Tarkovi ja Järvi Akadeemia meistrikursustel. Tema oluliste õpetajate hulka kuuluvad ka professorid Arbo Valdma ja Matti Reimann.

Jaan Ots on saavutanud auhinnalisi kohti paljudel konkurssidel Eestis ja väljaspool, sealhulgas I preemia noorte pianistide konkursil Steinway & Sons Hamburgis, II preemia ja EMCY eripreemia noorte pianistide konkursil „Step towards mastery“ Peterburis ning I preemia ja kaks eripreemiat (Eesti Raadio, Pärnu Linnaorkester) Eesti puhkpillimängijate konkursil.

Mozart. Reekviem

Kadri Raalik sopran (RO Estonia) • **Tuuri Dede** metsosopran
Mati Turi tenor • **Raiko Raalik** bass (RO Estonia)

Eesti Filharmonia Kammerkoor
Tallinna Kammerorkester
Dirigent **Kristiina Poska**

J. S. Bach. Kaks osa kogumikust "Fuugakunst" BWV 1080
J. S. Bach. Motett „Jesu, meine Freude“ BWV 227
Mozart. Reekviem d-moll K. 626

N 2. APRILL 19.00 Vanemuise kontserdimaja
R 3. APRILL 19.00 Estonia kontserdisaal

HOOAJA
PEATOETAJA

admirals

LIVIKO

OLEREX

VEHO

SORAINEN

SELVER
Hea mõte

myfitness
world class gym & studios